

**2 жовтня 2026 року газеті «Ратуші» виповнилось 36 років!
Ми—найдавніша львівська газета часів Незалежності!!!
Любіть! Читайте! Передплачуйте! Передплатний індекс 22188**

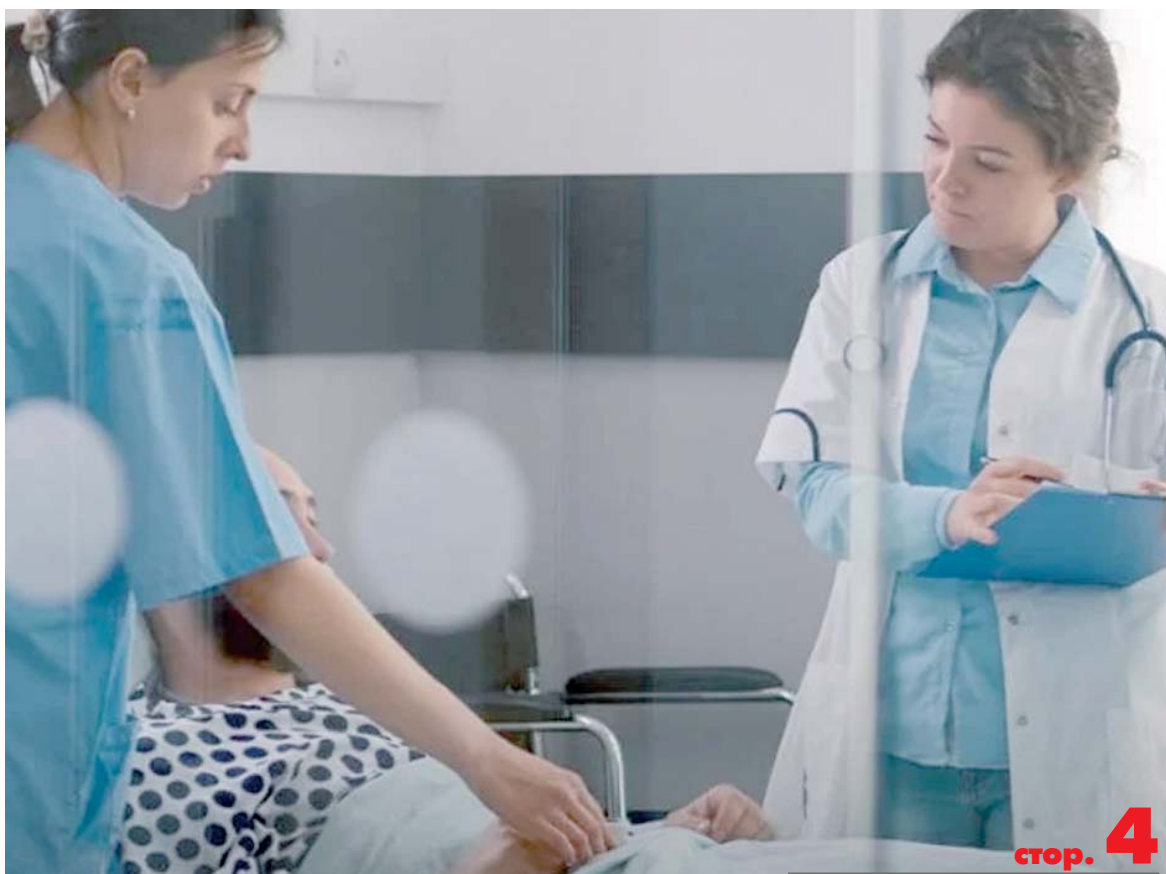
Втрати армії рф
збільшуються

стор. **2**

30 ВЕРЕСНЯ — 6 ЖОВТНЯ 2026 ЧИСЛО 39 (2313)

«Хочете госпіталізуватись? А більше нічого не хочете?!» Кого кластимуть до лікарні: нові правила

Після змін щодо критеріїв госпіталізації, що їх Міністерство здоров'я затвердило своїм наказом ще наприкінці липня, тепер для госпіталізації замало самого діагнозу. Остаточне рішення ухвалює лікар, який має оцінити низку критеріїв. Водночас критерії як такі не є автоматичною підставою для госпіталізації, лікар має ухвалити «індивідуальне клінічне рішення». Також можна обґрунтовано відступити від критеріїв, однак треба підтвердити це в медичній документації із зазначенням клінічних причин. Якщо лікар госпіталізує пацієнта превентивно, без чітких критеріїв, це може кваліфікуватися як порушення галузевих стандартів та нецільове використання бюджетних коштів. Крім того, лікар наражається на санкції та штрафи НСЗУ, яка може не оплатити такий випадок лікування, зазначає «Твоє місто». З іншого боку, якщо ж лікар відмовляє пацієнту в госпіталізації, спираючись на критерії госпіталізації до стаціонару, а вдома стан хворого різко погіршується або пацієнт помирає, правоохоронці можуть трактувати це як ненадання допомоги хворому. Деякі експерти наголошують, що нова система поступово може привчити лікарів боятися госпіталізувати пацієнта.

стор. **4**

Передплатний індекс: 22188

Передплатний індекс: 22188

Передплатний індекс: 22188

Україна

ЗСУ доставили їжу мешканцям окупованих Олешок

В окуповані Олешки на Херсонщині ЗСУ дронами доставили близько 4000 тонн продуктів. Допомогу доставили до 100 визначених локацій у місті. Про це повідомив начальник Херсонської ОВА Олександр Прокудін, пише АрміяInform.

Прокудін зазначив, що російські військові намагаються перешкоджати доставці допомоги. Зокрема, вони збивають безпілотники з провізією, а також, за його словами, відбирають або перепродують продукти, призначені для дітей та літніх людей. Також окупанти затримують місцевих жителів, які отримують гуманітарні пакунки, та, за словами начальника Херсонської ОВА, утримують їх у незаконних місцях ув'язнення і застосовують насильство. Зазначимо, що в Олешках та навколишніх населених пунктах на тимчасово окупованій частині Херсонщини бракує їжі, води та ліків.

Цитата тижня

Микола САВЕЛЬЄВ,
головний редактор газети «Ратуша»

«Дуже часто я роблю собі виписки не з публікацій в соцмережах, а з коментарів під ними. Ці шедеврально короткі дотепні думки інколи описують подію з набагато більшою точністю, ніж величезні аналітичні публікації.

«Якщо до Раші і рашистів не дійде, то, можливо, долетить?»

«Україна — перша країна в світі, де собаки їдять корейців!»

«Де ви були вісім років, поки касатки розривали ведмедів?!»

«Кажуть, тепер найближче оточення Путіна називає його «касатік»...

«Коли років через 50 ми проаналізуємо те, що зробив Путін, то зрозуміємо, що він використав ресурси ХХІ століття, щоб влаштувати війну ХХ століття, аби повернути карту Росії ХІХ століття, тим самим спустивши в унітаз ХХІІ століття!»

«Я все правильно розумію? В країну, на яку напали, телефонує один з гарантів нашої безпеки по Будапештському меморандуму і просить нас перестати обстрілювати іншого гаранта нашої безпеки по Будапештському меморандуму, який на нас напав, і припинити знищувати в нього виробництво дизелю, бо в того другого гаранта починає закінчуватись дизель, і він не має чим заправляти свої танки, щоб далі нас далі обстрілювати! Я все правильно описав?!»

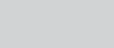
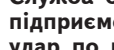
«Всі українські діти сьогодні, як це не дивно і неймовірно, є «дітьми війни», хоча такого офіційного статусу і не мають».

«Проблема не в сваволі ТЦК, яку благословляє своїм мовчанням наша влада, а в страху перед смертю. Переконали, що коли б мобілізацію завтра доручили церкві, то вже післязавтра лівова частка громадян України стала б переконалими атеїстами!»

«Багато політиків стали скулсами й примусили своїх підлеглих пахнути собою! Більше того: цей сморід тепер потрібно величати парфумами. Що Путін, що Трамп, що Зеленський — яскраве підтвердження цього афоризму»

ВОЄННІ НОВИНИ

Загальні бойові втрати росіян від початку вторгнення в Україну, за даними Генштабу, станом на ранок 29 вересня:

	особового складу (+1 440);	— близько 1 532 500
	танків	— 12 388 (+3);
	бойових броньованих машин (ББМ)	— 25 463 (+13);
	артилерійських систем	— 50 498 (+21);
	реактивних систем залпового вогню (РСЗВ)	— 2 169 (+4);
	засоби протиповітряної оборони	— 1 681 (+2);
	літаків	— 443 (+0);
	гелікоптерів	— 356 (+0);
	безпілотників оперативного-тактичного рівня	— 538 702 (+1 474);
	наземних робототехнічних комплексів	— 2 780 (+6);
	крилатих ракет	— 5 118 (+0);
	кораблів/катерів	— 35 (+0);
	підводних човнів	— 2 (+0);
	автомобільної техніки та цистерн з паливом	— 55 031 (+296);
	спеціальної техніки	— 4 765 (+2).

кріт

На Львівщині СБУ викрила агента ФСБ

Служба безпеки України викрила співробітника оборонного підприємства на Львівщині, який готував російський ракетний удар по цехах із виробництва безпілотників. Зловмисник зливавав ворожим спецслужбам геолокації виробничих потужностей та графік роботи персоналу, за що йому тепер загрожує довічне ув'язнення, повідомляє 24 канал.

Як повідомили у Службі безпеки України та Офісі Генерального прокурора, коригувальником виявився місцевий житель, який працював безпосередньо на об'єкті з виготовлення ударних і розвідувальних дронів для Сил оборони.

Фігурант потрапив у поле зору російських спецслужб через один із Telegram-каналів з пошуку “легких” заробітків. За грошову винагороду він погодився співпрацювати з куратором від ФСБ та передавати йому таємну інформацію про режимне підприємство.

Маючи безперешкодний доступ до технологічних процесів, зловмисник приховано фотографував приміщення заводу зсередини, а також знімав етапи складання окремих елементів безпілотників. Зібрані матеріали він надсилав куратору через месенджер Telegram. Окрім фотографій, російський агент намагався передати точні геолокації адміністративних, виробничих і складських корпусів.

Також ворога цікавили дані про дні та години, коли на об'єкті перебуває найбільша кількість працівників, аби завдати максимально руйнівного удару. Контррозвідники викрили ворожий задум на ранній стадії та затримали фігуранта, запобігши передачі критичних даних для наведення ракет. Під час обшуків у чоловіка вилучили планшет із доказами підривної діяльності та листуванням із куратором. Слідчі повідомили затриманому про підозру у державній зраді, вчиненій в умовах воєнного стану. Зловмиснику загрожує до 15 років позбавлення волі або довічне ув'язнення з конфіскацією майна.

Українсько-угорська футбольна сутичка

Угорщина з рахунком 0:1 прогала Україні під час матчу Ліги націй. Наприкінці гри між футболістами виникла штовханина, до якої долучилися тренери та вболівальники. Про це пише угорський Telex.

Штовханина почалася після того, як на 92-й хвилині український гравець Олександр Назаренко отримав червону картку. Капітан угорської збірної Домінік Собослаї почав сперечатися з українцем Віктором Циганковим.

Згодом до сутички доєдналися гравці обох команд, а з трибун у футболістів і членів тренерського штабу почали кидати різні предмети. За кілька хвилин обидві команди вдалося заспокоїти, а Собослаї, Циганков та ще один угорський гравець Мілош Керке отримали по жовтій картці. Після цього гра продовжилася, однак збірний Угорщини так і не вдалося зрівняти рахунок.

Уже після матчу Собослаї, якого попросили прокоментувати інцидент, применшив його важливість. За його словами, «це частина футболу». «Була така ситуація, але це хороший знак, що байдуже, хто там — ми будемо стояти за своє. Треба продовжувати робити те, що ми робили, і удача буде на нашому боці», — сказав він.

Тренер угорської збірної Марко Россі заявив, що він лише бачив, як багато людей побігли один на одного, і припустив, що Собослаї просто відреагував на якусь провокацію чи напад, а інші угорські футболісти потім вступилися за нього.

Операція “Вівальді” Де Кремль братиме нових солдатів

Понад 250 російських військових потрапили в полон під час третього етапу наступальної операції Сил оборони України на півночі Донецької області. Українська армія вже повернула під свій контроль 176 кв. км. Командувач Третього армійського корпусу ЗСУ Андрій Білецький повідомив про масштабні втрати противника. Як Кремль має намір компенсувати їх, розбирався FREEDOM.

У Третьому армійському корпусі Збройних сил України підбивають підсумки третього етапу наступальної операції “Вівальді”. У списку російських втрат — 2 тис. солдатів, понад 250 — у полоні. Звільнено Нове, Рідкодуб, Катеринівку, відновлено контроль над Карпівкою та Новомихайлівкою. Щоб проломити найукріпленіші позиції російської армії у Донецькій області, українські військові використали незвичну зброю — старі радянські БТР-60 перетворили на дистанційно керувані машини-камікадзе. Бронетранспортери, начинені вибухівкою, направляли до російських укріплень і підірвали.

Російські полонені. Фото: facebook.com/

“Кіношне “русские не сдаютс” на практиці перетворилося на здачу в полон цілих підрозділів у повному складі, включно з офіцерами, пілотами, артилеристами. Сподіваємося найближчим часом обміняти їх на українських бійців, які перебувають у полоні. Одним з найважливіших складників успіху стали наші оманливі дії. Противник був переконаний, що основний напрямок удару — Шангриголове — Зелена Долина. Це змусило його безглуздо спалити свої резерви в контратаках саме на цьому напрямку. Росіяни проспали справжній удар, який був зосереджений на взятті Нового”, — заявив командувач Третього армійського корпусу Андрій Білецький.

За його словами, контроль над висотами навколо цього населеного пункту дозволяє володіти ініціативою на плацдармі. Найінтенсивніші бойові дії тривають не лише на Лиманському, а й на Покровському та Костянтинівському напрямках, повідомив президент України Володимир Зеленський. Сили оборони України виконують завдання у Запорізькій, Харківській та Сумській областях.

“Триває знищення окупантів, поставлені цілі досягаються. Була сьогодні доповідь головнокомандувача ЗСУ Михайла Драпатого. Загалом за тиждень на всіх ділянках активних дій на фронті наші підрозділами знищено 10 660

російських військових — убитими та пораненими. І кожна така російська втрата супроводжується відеопідтвердженням”, — написав Зеленський у Telegram.

За вісім місяців 2026 року Росія втратила в Україні майже 249 тис. солдатів, заявив глава держави на дебатах Генасамблеї ООН у Нью-Йорку. І цифри зростають з кожним днем.

“За останній місяць втрати оцінюються приблизно у 42 тис. особового складу, тоді як можливості проведення мобілізаційних заходів Російської Федерації, за різними оцінками, 32-35 тисяч. Тобто, як бачимо, вже негативний дисбаланс у перевищенні кількості втрат над можливостями проведення мобілізаційних заходів”, — сказав військово-політичний оглядач Дмитро Снегирьов.

Москва збирається компенсувати цей дисбаланс найближчим часом. План — додатково набрати близько 300 тис. осіб до кінця року і ще стільки ж у наступному. В українській розвідці пов'язують це зі зростаючими втратами російської армії на фронті та проблемами з набором контрактників у самій Росії. Командувач Сил безпілотних систем ЗСУ Ро-

ПОРАНЕНО ВОЛОДИМИРА ГОРБУЛІНА. 28 вересня російський дрон влучив у будівлю президентії НАН України на вулиці Володимирській у центрі Києва.

Загинуло двоє науковців, шестеро поранено. Серед постраждалих — колишній секретар Ради національної безпеки і оборони України, заступник голови НАН Володимир Горбулін, передає «Суспільне».

ОСОБИСТА ПРОВИНА ЗЕЛЕНСЬКОГО! 72% опитаних українців вважають, що президент Володимир Зеленський несе осо-

бісту відповідальності за корупційні дії представників його оточення, такі результати опитування Київського міжнародного інституту соціології (КМІС), проведеного 12–21 вересня 2026 року. Нагадаємо, що на виборах його підтримало 73% населення.

НЕ СІДАЙ НА ЧЕРЕПАХУ! Королівська поліція Оману затримала в місцевому аеропорту

пару туристів з України, які катилися на вагітній морській черепаці, що відкладала яйця, та брали до рук черепахеня, яке щойно вилупилося. Затриманий — майстер спорту з бойового самбо та триразовий рекордсмен Книги рекордів Гіннеса Володимир Олійник, який має в Інстаграмі понад 200 тисяч підписників.

«ПОТАП» СІДІТИМЕ! Затриманому за вимагання грошей львівському кримінальнику 52-

річному Іванові Дем'яню на прізвисько «Потоп» присудили дев'ять років позбавлення волі з конфіскацією майна. 18 вересня цей вирок підтвердив апеляційний суд. У дохід держави конфісковано 15,7 млн грн «общака». Група «Потоп» вимагала гроші у мешканців регіону (серед них були і військовослужбовці) під приводом повернення боргів.

Росія оголосила винагороду у \$20 млн за командувача СБС України Мадяра — WSJ

Країна-агресор Росія оголосила винагороду у 20 мільйонів доларів за інформацію про місцеперебування командувача Сил безпілотних систем ЗСУ Роберта Бровді (Мадяр), пише The Wall Street Journal. За даними видання, Кремль оголосив винагороду через пострадянські злочинні угруповання.

Журналістка WSJ Джиліан Кей Мельхор, яка брала інтерв'ю у Бровді, розповіла, що під час поїздки команда Мадяра просила її вимкнути геолокацію на телефоні та перевести його у режим польоту, після чого пристрій помістили у сумку Фарадея, що блокує сигнали Wi-Fi, стільникового зв'язку, Bluetooth та GPS.

Її відвезли до місць зустрічі на південному сході України в автомобілі з затемненими вікнами, щоб неможливо було розгледіти маршрут. За даними WSJ, командування Сил безпілотних систем завжди вживає подібні заходи безпеки під час пересування країною.

В інтерв'ю WSJ Мадяр розповів, що наразі невелика сучасна українська армія перемагає стару радянську систему, яка існувала в Україні. Попри те, що РФ має більше військових та сильнішу економіку, Україна зробила ЗСУ більш маневровими завдяки залученню цивільних, каже Бровді, який до війни був успішним міжнародним торговцем зерном.

Він підкреслив, що характер воєнної

загрози кардинально змінився і вимагає фундаментальних змін у західних збройних силах. «В Україні досконало відпрацьовується симфонія, а ми навчаємо наших партнерів нотам. Ми могли б передати їм цю симфонію, але вони не змогли б її оцінити, бо шукають „найкращий дрон“. Найкращий дрон сьогоднішнього дня стане застарілим до того часу, як він зійде з млявих західних виробничих ліній», — пояснює командувач СБС.

У березні 2026 року російський суд виніс заочний вирок Роберту Бровді (Мадяр), засудивши його до довічного ув'язнення у справі про «теракт» через бойові дії у Курській області.

А ти точно воюєш?

Я тут зрозумів одну штуку, що з військовими виникла серйозна проблема.

Ми неправильно виглядаємо. От я нещодавно постригся. У барбершопі. Так, саме там. Не в окопі уламком 120-ї міни. Не бойовим ножем. Не побратим машинкою, яку востаннє заряджали десь під Часовим Яром.

А у нормальному барбершопі. Сидів у кріслі. На мене навіть якусь теплу хрін на обличчя покладали.

І от лежу я з тим рушником і думаю: «Саша, все. Довойовувався. Ще манікюр — і можна в ТЦК на перевірку документів».

Бо військовий у суспільній уяві має виглядати відповідно. Так, щоб одразу було видно: «Батьківщина користувалася ним інтенсивно».

Якщо військовий чистий, підстрижений і нормально вдягнений — виникають сумніви. Якщо брудний, неголений і смердить — сумніви зникають. Щоправда, з'являються інші: — Боже, до чого армія доводить людей...

Тобто тут головне знайти баланс. Треба виглядати достатньо х*йово, щоб тобі вірили. Але не настільки х*йово, щоб від тебе відіслали в маршрутці.

Це тонка військова наука. Я б навіть курс зробив. «Основи візуального підтвердження участі у бойових діях». Три кредити ЄКТС. Перше практичне заняття: «Як правильно дивитися у вікно кав'ярні, щоб ніхто не подумав, що тобі смачно».

Бо кава — теж небезпечна штука. Особливо капучино. Американо ще куди не йшло. Чорне. Гірке. Без молока. Виглядає так, ніби ти навіть каву п'єш через біль. А капучино... Пінка. Сердечко. Кориця... Який, нахер, Куп'янськ?

***

Але найбільше мене захоплює інше. Люди чомусь вирішили, що війна повинна бути видимою на військовому.

Шрам. Погляд. Борода. Мовчання. Якесь внутрішня темрява. Стражденисть.

Бажано, щоб він сидів у кутку, дивився в одну точку і час від часу здригався від звуку дверей. О, цей воював.

А якщо сидить із друзями, регоче, їсть стейк і розповідає якусь абсолютно дебильну історію — щось не сходиться. Бо страждання має бути очевидним.

Інакше воно не зараховується. Ми взагалі дивна країна. Нам мало, щоб людина пройшла війну. Нам треба, щоб війна пройшла по людині так, щоб усім було видно. Для зручності. Щоб не перепитувати.

***

А війна, зараза, виявилася значно складнішою. Вона не завжди виглядає як війна.

Іноді війна виглядає як хлопець у чистій футболці, який вибирає парфуми. Іноді — як чоловік, який десять хвилин стоїть біля полиці з дитячими іграшками, бо не знає, що зараз подобається власній дитині. Іноді — як компанія військових у ресторані, які ржуть голосніше за всіх. Не тому, що їм дуже весело. Просто в них трохи змінилася шкала того, через що варто засмучуватися.

Іноді війна — це повідомлення: «Я вдома». Два слова. А за ними маршрут, який ти подумки проїхав разів двадцять, поки людина їхала насправді. А іноді війна взагалі ніяк не виглядає. Людина просто мовчить. І це, мабуть, найважче пояснити тому, хто намагається зрозуміти війну по фотографіях.

***

Але тут мій внутрішній Бурчун мусить бути чесним. Бо ми, військові, теж хороші. Приїжджаєш із фронту в місто. П'ятниця. Літня тераса. Музика. Хтось святкує день народження. Хтось цілується. Хтось уже настільки любить Україну, що співає гімн о першій ночі.

І перша думка: «Ви тут що, зовсім о*уїли?» А потім сидиш. Дивишся. І приходить друга думка. Тихіша. А що саме вони повинні робити? Сидіти вдома? Не закохуватися? Не народжувати дітей? Не купувати машини? Не відкривати ресторани? Не планувати майбутнє?

***

І ось десь між військовим із капучино, якому треба довести, що

він військовий, і цивільним із келихом, якому треба довести, що йому не по*уй, ми й викопали цю прірву.

Причому копали старанно. З обох боків. Ми дивимося на них і думаємо: «Вони не розуміють». Вони дивляться на нас і думають: «Їх уже неможливо зрозуміти».

І всі, в принципі, мають рацію. Бо ми давно живемо не просто різними життями. Ми живемо в різних системах координат.

***

Мабуть, тому мене дедалі більше дратує слово «військові». Наче це окремих біологічний вид. Homo Militaris Ukrainicus. Місце проживання — посадка. Харчується енергетиками. Розмноження не досліджене. Середня тривалість сну — засекречена. При появі цивільних може проявляти сарказм. Не годувати питанням: «Коли це все закінчиться?».

Але ми не окремих вид. Ми ті самі люди. Просто одного дня частина країни пішла трохи далі за інших. Географічно. А потім виявилось — ще й психологічно.

І тепер ми час від часу зустрічаємося. У кав'ярнях. На заправках. У потягах. У барбершопі. Дивимося одне на одного. І намагаємося зрозуміти, хто з нас зараз живе правильно.

А правильно, мабуть, не живе ніхто. Бо немає правильного способу жити п'ятий рік великої війни. Є просто життя. Дивне. Покручене. Зі смертю і капучино. З похоронами і днями народження. З бойовими виїздами і записом до стоматолога на четвер.

І, мабуть, найбільша помилка — вимагати, щоб одне скасовувало інше.

***

Тому я все-таки ходитиму в барбершоп. Бо мені подобається нормально виглядати. Буду пити капучино. Іноді навіть із сиропом. Буду сміятися. Буду фотографуватися. Буду жити кожен годину, яку війна чомусь вирішила мені залишити.

І якщо комусь через це здаватиметься, що я недостатньо схожий на військового... Ну що ж. Наступного разу попрошу барбера залишити трохи страждання на скронях.

Кажуть, зараз це модно.

Олександр ЧУЧАЄВ,
військовослужбовець

Після війни я куплю собі...

Після війни я багато чого собі куплю.

Це взагалі у військових така форма психотерапії.

Сидиш десь чи-то у посадці, чи у бліндажі і складаєш список того, яким офігеним буде твоє життя, якщо воно колись перестане намагатися тебе вбити.

Наприклад, куплю собі квиток кудись далеко.

Не тому, що там краще. А просто хочу хоча б раз виїхати кудись і щоб ніхто не питав: — Ти куди?

А я такий: — Та хто його зна. Відпочивати.

Саме слово «відпочивати» після кількох років війни звучить як назва якоїсь забороненої секти або збоченої розваги.

Ще куплю собі якусь абсолютно непотрібну херню. Дорогу. Без жодної тактичної цінності. Щоб її не можна було використати для зв'язку, розвідки, заряджання акумуляторів, ремонту техніки чи покращення позицій.

Можливо, навіть білу футболку.

Білу, трясця. Не оливу.

Це ж найвищий рівень людської самовпевненості — вдягнути білу футболку і бути переконаним, що сьогодні тобі не доведеться ніде повзати.

А ще я куплю собі годинник. І принципово не буду дивитися на нього. Бо хочу хоча б один день прожити без: «о 6:20 виїзд», «через двадцять хвилин зміна», «скільки батарей залишилося, чепез скільки зарядяться?».

«коли повернуться?», «чого він, бл?д?, не відповідає?»

Хочу, щоб час знову вимірювався не хвилинами до чогось. А життям.

Можливо, заведу якесь абсолютно мирне хобі. Наприклад, вирощуватиму помідори.

Я поки не знаю навіщо мені помідори. Але мені страшенно подобається сама концепція проблеми:

— Саш, у тебе щось сталося?
— Та пи?дець.
— Що?!

— Попелиця.

І всі такі:
— Йомайо...

Попелиця. Яка прекрасна причина для поганого дня.

А потім я подумав: а навіщо мені все це?

Насправді після війни я хочу купити тишу.

Не ту тишу, коли всі раптом замовкли і ти думаєш: — А чого це всі замовкли?

І не ту, коли в небі нічого не чути, а тому ти прислухаєшся ще уважніше.

Я хочу тупу, нудну, цивільну тишу.

Щоб за вікном співали птахи — і це були просто птахи.

Щоб десь грюкнули двері — і

ніхто не визначав калібр.

Щоб над головою щось задзижчало — і я міг сказати: — Замახала ця муха.

І це, трясця, справді була муха.

Я хочу купити ранок, у якому нікуди не треба поспішати.

Вечір, у якому всі повернулися.

Телефон, який мовчить не тому, що немає зв'язку.

Обід із родиною, під час якого ніхто не дивиться на екран після кожного повідомлення.

Дитячий сміх із сусідньої кімнати.

Можливість планувати щось на наступний рік і не відчувати себе надто самовпевненим.

Хочу знову сердитися через якусь нормальну херню. Через затори. Через ціни. Через сусіда з перфоратором.

Господи, я навіть готовий полюбити сусіда з перфоратором. Нехай свердлить, хоч із сьомої ранку.

Я лежатиму, слухатиму його і посміхатимусь:

— Свердли, рідненький. Свердли.

Бо якщо найбільша моя проблема сьогодні — ти, значить, життя вдалося.

Тільки є одна проблема. Я вже подивився ціни. Тишу ніде не продають.

Не можна замовити доставкою вечір, коли всі твої живі.

Не можна оформити в кредит пропущені дні народження.

Не повертаються кешбеком дитячі роки, яких ти не бачив.

І немає магазину, де тобі видадуть кілька років життя назад зі словами:

— Перепрошуємо за незручності. Ось ваша компенсація.

Війна взагалі дуже дивний фінансовий консультант. Вона забирає в тебе купу всього. А потім безкоштовно пояснює, що найдорожче з того, що ти мав, ти ніколи не купував.

Тиша.

Час.

Дім.

Обійми.

Люди, які відповідають на твої дзвінки.

І звичайний нудний день, у якому нічого не сталося.

Колись я хотів заробити достатньо, щоб дозволити собі більше.

Тепер хочу дожити до часу, коли буде багато безглузких ранків. З кавою. Дитячим сміхом. Сусідом із перфоратором.

І мухою.

Звичайною, бляха, мухою.

Бо дивна штука війна.

До неї ти працюєш, щоб одного дня дозволити собі все.

А на ній раптом розумієш: найбільша розкіш — це день, у якому тобі просто дозволили жити.

Олександр ЧУЧАЄВ,
військовослужбовець

«Хочете госпіталізуватись? А більше нічого не хочете?!» Кого кластимуть до лікарні: нові правила

Початок – стор. 1

Підстави для госпіталізації

Наказ МОЗ №1044, яким затверджено стандарт «Критерії госпіталізації пацієнтів для надання стаціонарної медичної допомоги», зафіксував критерії екстреної госпіталізації, зокрема перелік станів, при яких госпіталізація є обов'язковою. Серед них: гостра дихальна недостатність; гострий коронарний синдром; гострий мозковий інсульт; сепсис та септичний шок; масивні кровотечі; анафілаксія; тяжкі порушення серцевого ритму; тяжкі травми; гострий живіт; гострі інтоксикації; тяжкі інфекційні захворювання; тяжкі опіки; гострі хірургічні стани та багато інших патологій.

Документ містить конкретні фізіологічні критерії тяжкості, в ще – об'єктивні показники, які свідчать про високий ризик для життя пацієнта. Окремим блоком описано втручання, які можливі лише у стаціонарі. Документ чітко визначає випадки, коли лікування не може проводитися амбулаторно.

Соціальні критерії

Окремо Стандарт уперше системно врегулює госпіталізацію за соціальними показаннями. Раніше єдиних, окремо визначених підстав для таких рішень не було. Йдеться про ситуації, коли амбулаторне лікування може бути небезпечним або практично неможливим через: відсутність безпечного житла, тепла, води, електроенергії чи зв'язку; ризик насильства; нездатність людини до самообслуговування та відсутність належного догляду; неможливість безпечно контролювати лікування інсуліном, киснем, антикоагулянтами чи парентеральними лікарськими засобами; відсутність доступу до необхідного обладнання або медичних послуг удома; неможливість пройти повторний огляд через відсутність транспорту або зв'язку; відсутність своєчасного доступу до первинної медичної чи соціальної допомоги. У таких випадках можлива тимчасова госпіталізація із залученням соціальних служб і повторною оцінкою ситуації.

Госпіталізація дітей

Рішення про госпіталізацію дітей лікар ухвалює індивідуально, з урахуванням віку, стану та всіх клінічних обставин. Окремо стандарт враховує фактор, який у педіатрії часто безпосередньо впливає на результат лікування, – здатність родини забезпечити належний і безпечний догляд. Якщо організувати такий догляд удома неможливо або батьки чи законні представники не впевнені, що зможуть своєчасно розпізнати небезпечні симптоми – це може бути самостійною підставою для госпіталізації дитини.

Пояснення міністра

«Новий стандарт – не про обмеження госпіталізації чи скорочення медичної допомоги. Якщо стан людини потребує цілодобового спостереження, складного лікування або втручання, яке неможливо безпечно провести амбулаторно, пацієнта мають госпіталізувати. Водночас лікарняне ліжко саме по собі не є лікуванням – результат забезпечують діагностика, необхідна терапія, медичні втручання та робота команди. Наше завдання – щоб кожна людина отримувала допомогу в належному місці та відповідно до свого стану, а стаціонар завжди залишався доступним для пацієнтів із гострими й тяжкими станами», – пояснює міністр охорони здоров'я України Віктор Ляшко.

Реакція пацієнтів та лікарів

І лікарі, і пацієнти неоднозначно сприйняли такі нововведення. Пацієнти бояться, що «швидка» не приїде, коли ситуація буде критична. Серед медиків є ті, хто підтримує наказ, зазначаючи, що звільняється місця в лікарнях для тих, хто справді в критичному стані, а не просто потребує обстеження. І є ті, хто критикує нові правила госпіталізації. Онкогінекологиня обласного протипухлинного центру з Хмельницького Тетяна П'ятницька на своїй фейсбук-сторінці пише: «От уявіть

Чи всі питання вдалося врегулювати?

Попри запровадження єдиного стандарту, питання його практичного застосування продовжують обговорювати у професійному середовищі.

Зокрема, Асоціація приватних медичних закладів України звернулася до МОЗ із проханням надати додаткові роз'яснення щодо документування нестандартних клінічних рішень, погодження відступів від критеріїв, застосування стандарту приватними лікарнями та взаємодії медичних

сил стояти з картонками і ходити на демонстрації.

Про пацієнта з невизначеним болем у грудях, який сьогодні може не відповідати критеріям госпіталізації.

Про літню людину, яка живе сама в селі за десятки кілометрів від лікарні.

Про пацієнта, якому сьогодні «ще можна амбулаторно», а завтра він може потрапити до реанімації.

Затверджені зміни впроваджуються в системі, яка точно не готова до них.

Спочатку ми роками спостерігали ско-

собі, що бабусі 70–80 років або навіть молодій людині треба отримати курс хімотерапії амбулаторно. Але перед цим ще мають бути обстеження, аналізи, КТ, біопсія тощо. Бабусі треба тричі на тиждень їхати туди й назад за 100 км – у спеку або мороз, автобусом із пересадкою із села до обласного центру. І це будучи тяжко хворою».

«Це жахливий закон, він знищує доступність медичної допомоги для тих, хто її потребує, а лікарів змушує працювати у стані постійного стресу», – наголосив у розмові з «Твоїм містом» сімейний лікар, що працює в одному з лікувально-діагностичних центрів у Львові.

«Тепер, щоб лікар сімейної медицини міг дати скерування в стаціонар, пацієнт повинен мати або інсульт, або бути у комі, – зазначив львівський лікар Орест Пронів, головний лікар та генеральний директор мережі Медичного центру «Біомед». – Лікар повністю обмежений, щоб зробити якусь превентивну дію для пацієнта».

Якщо пацієнт не погоджується з рішенням лікаря

Одним із практичних питань залишається належне обґрунтування відсутності показань до госпіталізації або рішення про завершення стаціонарного лікування. Якщо пацієнт не погоджується з таким рішенням, він може попросити лікаря пояснити, на підставі яких медичних показників його ухвалено, який подальший план лікування та за яких симптомів необхідно повторно звернутися по допомогу.

У разі сумнівів щодо обґрунтованості рішення пацієнт також може звернутися до керівництва медичного закладу з проханням переглянути клінічну ситуацію. Водночас варто розуміти, що наказ №1133 не запроваджує окремої нової процедури оскарження відмов у госпіталізації. Він лише уточнює положення щодо амбулаторного лікування за відсутності критеріїв обов'язкової госпіталізації.

закладів із соціальними службами. Окремої уваги потребує забезпечення реальної доступності амбулаторного лікування, особливо для пацієнтів із віддалених громад, людей похилого віку та тих, хто через життєві обставини не може самостійно отримувати необхідну допомогу.

Адже формальна відсутність показань до цілодобового стаціонару ще не означає, що людина має можливість безпечно продовжити лікування вдома. Саме тому практичне застосування нового стандарту має враховувати не лише медичні показники, а й доступність подальшого лікування та безпеку пацієнта. Головне питання тепер полягає в тому, наскільки послідовно ці правила застосовуватимуть у медичних закладах і чи забезпечуватимуть вони основну мету, задекларовану МОЗ: своєчасну стаціонарну допомогу тим, хто її потребує, та безпечне продовження лікування поза лікарнею для решти пацієнтів.

«Спершу треба було створити потужну систему позалікарняної допомоги»

Заслужена лікарка України Ольга Богомолец на своїй фейсбук-сторінці зазначила:

– Шановні друзі, от не полінуйтеся і прочитайте наказ МОЗ №1044, навіть якщо вам здається, що він вас зараз не обходить.

Адже кожен із нас може мати потребу потрапити до лікарні, і ви маєте точно знати, що з цим тепер можуть виникнути у вас проблеми.

І НЕ ЛІКАРІ!!! будуть винними в тому, що вам буде відмовлено в госпіталізації... Я думаю про тих людей, у яких немає

рочення та реорганізацію районних лікарень. Менше ліжок. Менше відділень. Менше можливостей отримати допомогу поруч із домом.

Тепер людям кажуть: лікуйтеся амбулаторно.

Але амбулаторно – де саме? У країні, де не всюди можна швидко зробити КТ чи МРТ. У країні, де сімейний лікар часто має тисячі пацієнтів.

У країні, де медики працюють на межі виснаження.

Медицина розвинених країн справді рухається до скорочення зайвих госпіталізацій, і це правильний шлях.

Але там спочатку створили потужну систему позалікарняної допомоги.

У нас спочатку забирають можливість госпіталізувати, а вже потім починають думати, чим це замінити.

І ще одне питання, на яке поки що ніхто не відповідає.

Хто буде розбирати конфлікти між пацієнтом і лікарем?

Коли людина переконана, що їй потрібна лікарня, а лікар змушений пояснювати, що критерії не дозволяють госпіталізацію.

Хто буде вислуховувати скарги? МОЗ? НСЗУ?

Ім байдуже, і ми це розуміємо.

А хто буде брати на себе відповідальність за помилки системи?

Хто буде захищати лікаря, якщо стан пацієнта погіршиться через кілька годин після відмови?

Чи знову все залишиться між двома людьми в кабінеті – наляканим пацієнтом і виснаженим лікарем?

Я не виступаю проти стандартів. Я виступаю проти ситуації, коли реформи впроваджують швидше, ніж створюють умови для їхньої безпечної роботи. Бо будь-який наказ можна написати на папері. Але відповідати за його наслідки доведеться людям і лікарям, які цей наказ не писали і не підписували.

Христина СЛЮСАРЧУК

Комунальні підприємства Садового люблять Росію

Підрядник “Львівводоканалу” на 8 млн грн має корпоративні зв’язки з Росією — розслідування. Розслідування видання Твоє місто уже кілька днів рве мережу, а депутатський корпус Львівської міської ради набрав у рот води і вдає, що не бачить проблеми на п’ятому році війни. Такий новий скандал у Львові із чиновниками Садового та їх комунальними підприємствами.

Компанія, яка отримала від “Львівводоканалу” три підряди на проектування реконструкції міських очисних споруд загальною вартістю понад 8,2 млн грн, через свого власника пов’язана з підприємством у Росії. Власник і керівник харківського ПП “Інтехінжиніринг” Михайло Тиц одночасно залишається співвласником російського підприємства “ПП Екополімер” у Калузькій області РФ. Про це йдеться у розслідуванні видання “Твоє місто”.

У 2025 році “Львівводоканал” уклав з ПП “Інтехінжиніринг” три договори на розроблення проектно-кошторисної документації для реконструкції частини комплексу очисних споруд на вул. Пластовій. Загальна вартість договорів перевищує 8,2 млн грн. За даними відкритих реєстрів, до 2025 року участі підприємства у публічних закупівлях не фіксували, а всі три договори воно отримало від одного замовника - “Львівводоканалу”. Водночас автори розслідування наголошують, що це

саме по собі не свідчить про порушення.

Власник “Інтехінжинірингу” Михайло Тиц також володіє 18,32% української НВФ “Екополімер”, яка спеціалізується, зокрема, на обладнанні для водопідготов-

ки, очищення стічних вод та аерації. Як встановило “Твоє місто” за відкритими українськими та російськими джерелами, станом на травень 2026 року Тиц також мав 18,2% у російському ТОВ “ПП Екополімер”, зареєстрованому в Калузькій області РФ. Ще 20,4% російської компанії належали Валентині Щетиніній, яка

також є співвласницею українського “Екополімеру”.

Журналісти простежили й інші зв’язки групи з Росією. Найбільший бенефіціар українського “Екополімеру” Юрій

кого “ПП Екополімер”.

Крім того, у квітні 2023 року - вже під час повномасштабної війни - на тому самому виробничому майданчику в Калузькій області зареєстрували ТОВ “Завод Екополімер”. Його єдиним засновником стало ТОВ “Карат 21”, а статутний капітал становить 80 млн рублів. За даними розслідування, директор нового підприємства - та сама людина, яка керувала попереднім заводом, а кількість працівників фактично збігається.

“Твоє місто” також встановило, що у 2015-2016 роках, уже після окупації Криму та початку бойових дій на Донбасі, права щонайменше на чотири українські патенти були передані російській юридичній особі “Екополімер”. Серед них - розробки, пов’язані з автоматичним управлінням аеротенками та обладнанням для очищення стічних вод.

При цьому станом на травень 2026 року жоден із чотирьох співвласників української групи “Екополімер” не перебував під санкціями США, ЄС, Великої Британії, ООН чи РНБО України.

Редакція “Твого міста” звернулася з офіційними запитами до Львівської міської ради та “Львівводоканалу”, щоб отримати пояснення щодо проведених закупівель. Львівський політиком чекає реакцій депутатського корпусу на та правоохоронних органів.

Олег ДОВГАНІК,
спеціально для газети РАТУША

Огляд світових новин

У Нью-Йорку відбулася Генеральна Асамблея ООН: світові лідери обговорювали війни, клімат і майбутнє міжнародної безпеки

розробити механізми контролю за штучним інтелектом. Його другий термін завершується 31 грудня 2026 року. Окрему увагу під час тижня високого рівня приділили кліматичній кризі, підвищенню рівня Світового океану, запобіганню пандеміям і ядерному розброєнню. Генеральна Асамблея вкотре стала майданчиком, на якому країни представили різні підходи до врегулювання конфліктів та реформування системи міжнародної безпеки.

США та Іран продовжують переговори щодо завершення війни: Ормузька протока залишається ключовим питанням

Наприкінці вересня міжнародні посередники продовжили працювати над можливою угодою між Вашингтоном і Тегераном. Серед головних питань — припинення бойових дій, відновлення судноплавства через Ормузьку протоку, санкційні обмеження та іранська ядерна програма. Президент США Дональд Трамп відхилив останню запропоновану Іраном семиденну ініціативу, однак переговорний процес не припинився. До дипломатичних консультацій залучені регіональні посередники, зокрема Катар та Оман.

Особливе значення має відновлення повноцінного судноплавства через Ормузьку протоку — один із найважливіших маршрутів міжнародної торгівлі енергоносіями. Обмеження руху танкерів та воєнна напруженість продовжують впливати на нафтові ринки й глобальну економіку.

Попри дипломатичні контакти, остаточної угоди щодо припинення конфлікту станом на 29 вересня не оголошено.

США та Китай продовжили торговельне перемир’я: Трамп і Сі Цзіньпін провели триденний саміт у Вашингтоні

25 вересня завершився триденний візит голови КНР Сі Цзіньпіна до Сполучених Штатів. Під час зустрічей із президентом Дональдом Трампом сторони обговорили торговельні відносини, розвиток штучного інтелекту, ситуацію навколо Тайваню, а також війни в Україні та Ірані. Головним практичним результатом переговорів стало продовження торговельного перемир’я між двома найбільшими економіками світу ще на два місяці — до 10 січня 2027 року. Сторони також домовилися про обмежене зниження мит на окремі категорії товарів. Водночас принципові розбіжності щодо стратегічних технологій, постачання рідкісноземельних металів і Тайваню залишилися неврегульованими.

Непал закликав світ готуватися до кліматичних катастроф після масштабних повеней у Гімалаях

24 вересня прем’єр-міністр Непалу Балендра Шах виступив на Генеральній Асамблеї ООН, закликавши міжнародну спільноту активізувати боротьбу зі зміною клімату. Причиною стали руйнівні повені, які у серпні охопили окремі райони країни. За повідомленням Associated Press, катастрофа забрала щонайменше 1400 життів, ще частина людей вважається зниклими безвісти.

Науковці пов’язують масштабне затоплення з частковим руйнуванням льодовика, нестабільність якого посилює потепління.

Непал запропонував створити спільний із Китаєм та Індією механізм кліматичної стійкості Гімалаїв. Ініціатива передбачає обмін супутниковими даними, моніторинг небезпечних льодовикових озер і формування транскордонної системи раннього попередження про катастрофи.

Штучний інтелект: Anthropic готується до виходу на біржу, попри багатомільярдні збитки

Згідно з документом, компанія розраховує, що її ринкова оцінка під час розміщення може перевищити два трильйони доларів. При цьому Anthropic повідомила про чистий збиток у 42 мільярди доларів за 2025 рік, значна частина якого пов’язана з переоцінкою фінансових зобов’язань. Операційний збиток перевищив вісім мільярдів доларів.

Водночас виручка компанії за рік зросла у 12 разів — майже до 4,6 мільярда доларів. Anthropic також планує масштабні інвестиції в обчислювальні потужності та хмарну інфраструктуру. Майбутнє IPO може стати важливим показником того, як інвестори оцінюють перспективи комерційного використання генеративного штучного інтелекту.

Медицина: американські науковці виявили довготривалі наслідки масштабних пожеж на Гавайях

Associated Press повідомило про результати нового дослідження Гавайського університету, опублікованого в науковому журналі Proceedings of the National Academy of Sciences. Науковці дослідили зразки сечі 1400 дорослих мешканців острова Мауї, які проживали поблизу територій, постраждалих від масштабних лісових пожеж 2023 року.

Результати показали підвищені концентрації токсичних металів в організмах людей навіть через півтора року після катастрофи. Зокрема, рівень сурми у досліджених учасників був майже у 40 разів вищим за відповідні показники загальнонаціональних даних біомоніторингу США.

Дослідники також виявили зв’язок між підвищеним вмістом металів в організмі та порушеннями функції легень. Імовірними джерелами забруднення називають продукти згоряння будівель, автомобілів, електроніки та інших матеріалів.

В Африці зростає загроза нової масштабної війни: в Ефіопії поновилися бойові дії

Наприкінці вересня в ефіопському регіоні Тиграй відновилися збройні зіткнення між федеральними силами та місцевими військовими формуваннями. Це поставило під загрозу мирну угоду, укладену в листопаді 2022 року після дворічної війни. Як повідомляє Associated Press, Ефіопські авіалінії призупинили польоти до Тиграю після захоплення місцевими силами аеропорту Мекеле. У північних районах країни також зафіксовано перебої з інтернет-зв’язком. Ситуацію ускладнює формування нового опозиційного альянсу, до якого увійшли організації, що раніше воювали по різні боки конфлікту. Зокрема, йдеться про Народний фронт визволення Тиграю, амхарські формування Гапо та Армію визволення оромо. Міжнародні експерти попереджають про ризик розширення конфлікту й можливого втягнення сусідньої Еритреї.

Особливе занепокоєння викликає гуманітарна ситуація. Попередня війна призвела до масових людських втрат і переміщення мільйонів жителів.

Михайло Грушевський — творець української незалежості

29 вересня відзначали 160-ту річницю видатного ученого-історика, автора 10 томної «Історії України-Руси», громадського і політичного діяча, голови Центральної Ради Української Народної Республіки Михайла Грушевського.

Народився майбутній історик у першій столиці Галицько-Волинського князівства, заснованого королем Данилом. Батько Михайла Сергій Федорович був педагогом, викладав російську словесність. Через погіршення стану здоров'я батька родина через три роки після народження первістка переїхала на південь імперії, де Сергій Федорович продовжив педагогічних закладах Кутаїсі, Ставрополя та Владикавказу. Батько був автором відомого на той час підручника з церковнослов'янської мови, який витримав багато перевидань. Сергій Федорович прищепив синові глибокий інтерес до читання.

В 14 років Михайло поступив одразу до третього класу чоловічої гімназії в Тифлісі. Тут він із запалом читав все, що міг дістати з історії та літератури України. Більшість книг діставав йому батько. У гімназичні роки Михайло робить свої перші літературні спроби, свої твори він надсилав відомому українському письменнику І.С. Не-чужо-Левицькому. Згодом були опубліковані перші оповідання «Бех-аль-Джугур» та «Бідна дівчина». Саме тоді у юнака визріло бажання стати «українським літератором, видавцем і ученим».

Наступного року Михайло стає студентом історичного відділення історико-філологічного факультету університету Святого Володимира в Києві. Значний вплив на розвиток творчих здібностей студента Грушевського та прищепити потяг до вивчення історії України здійснивав професор Володимир Антонович. Під його керівництвом Михайло Грушевський написав декілька історичних есеїв, серед яких стаття «Южно-русские господарские замки в половине XVI века», яку неодноразово перепдруковували в різних газетах і журналах.

На третьому курсі Михайло розпочав роботу над дослідженням «Истории Киевской земли от смерти Ярослава до конца XIV века», за яку отримав не лише золоту

медаль, а й пропозицію стати професорським стипендіатом по кафедрі руської історії. Ця робота була виконана під керівництвом професора В.Б. Антоновича і саме завдяки клопотанням професора молодому професору Михайлові Грушевському запропонували очолити кафедру української історії

у Львівському університеті. Він із великим задоволенням прийняв пропозицію і в 1894 році переїхав до Львова. Очоливши кафедру та сконцентрувавши наукові пошуки на дослідження етноісторичних питань, пов'язаних зі Східною Європою, професор Грушевський одночасно поринає в суспільно-політичну діяльність. Він організовує наукову роботу у Науковому товаристві ім. Шевченка (НТШ), з яким співпрацювати ще з 1892 року. Львівський період життя Михайла Грушевського був часом становлення його не лише як видатного історика, а й як громадського діяча, авторитетного лідера студентської молоді. Завдяки його організа-торським здібностям вдалося видати більше сотні томів «Записок Наукового товариства імені Шевченка», прокласти дорогу в науку багатьом молодим дослідникам, які в майбутньому стали відомими діячами української науки і культури. Саме в Товаристві познайомився й розпочав плідне співробітництво з Іваном Франком. Їхня спільна громадська діяльність дала надзвичайно плідні результати.

В 1897 р. Михайла Грушевського обирають очільником Товариства, а наступного року виходить перший том його славнозвісної «Історії України-Руси», а згодом ще два томи. Але ця праця, щиро прийнята в Галичині, була заборонена царським урядом на українських землях. Тільки через сім років його праця було надруковано в Росії під назвою «Очерк истории украинского народа». У своїх працях з історії учений розглядав концепцію, в основу якої покладено не династичну формулу, а розвивав соціокультурний підхід. Він висвітлював не життєдіяльність та правління можновладних князів чи гетьманів, а суспільно-правові умови життя народу, його культурні й етнографічні особливості. Це дало можливість ученому обґрунтувати глибокі відмінності у правовому та етнокультурному полі росіян, білорусів і українців. Також автор відмовляється від підміни «руської історії», яка складається з історії трьох слов'янських народів, великорускою.

Також Михайло Грушевський виступає на сторінках українських видань із обґрунтуванням заснування українських приватних гімназій та інших навчальних закладів. Він поширює думку про те, що серед низки національних проблем, ця — є найневідкладнішою. Через такі заклики посилювалися гоніння на Грушевського польських та полонізованих українських чиновників. Такі обставини, а також послаблення з боку царського уряду щодо українців, сприяли тому, що в 1906 році учений повернувся до Києва.

У Києві професор Грушевський продовжує працювати над головним твором свого життя, паралельно створюючи паралельні книжки з історії України та українського мистецтва. Крім того учений поширював

статті про необхідність створення українських кафедр при університетах та про українські школи. Великою заслугою вченого стало створення в 1907 році в Києві Українського наукового товариства (УНТ), подібного до львівського НТШ, і плідне керівництво цим товариством, у якому співпрацювали талановиті вчені-українці. Більшість з них згодом стали основою утвореної в 1918 р. Всеукраїнської Академії наук (ВУАН).

Початок Першої світової війни зруйнував розпочату Михайлом Грушевським освітню справу на українських землях. Через поширення в Росії шовіністичних настроїв у лютому 1915 р. його було звинувачено у шпигунстві, заарештовано й вислано до Симбірська під нагляд поліції. Згодом йому з родиною вдається перебраться спочатку до Казані, а потім до Москви, де він продовжив свої наукові дослідження, видавши сім томів своєї «Історії України-Руси» та інші історичні праці.

Після Лютневої революції його заочно обирають головою Української Центральної Ради, і в березні повертається до Києва. Чотирнадцятимісячну політичну роботу на чолі Центральної Ради Михайло Грушевський поєднував із написанням статей на злободенні теми, присвячені головним чином національному державотворенню.

Після розгону німцями наприкінці квітня 1918 р. Центральної Ради і встановлення Гетьманату Михайло Грушевський деякий час перебував на напівлегальному становищі, але не полишав наукових розвідок. На початку лютого 1919 р. з приходом більшовиків до Києва, виїхав до Кам'янець-Подільського, де завершив і видав підручник «Історія України, приладжена до програм вищих початкових шкіл і низших класів шкіл середніх». Наприкінці березня учений виїхав за кордон, де протягом 5-ти років перебував в еміграції. Він продовжує займатись науковою роботою, в 1922 році у Відні організовує для українців-емігрантів Український вільний університет (згодом цей заклад перебрався до Праги, а після Другої світової війни — до Мюнхена).

В еміграції Михайло Грушевський не

полишає думки про повернення на батьківщину. Дійшовши компромісу з більшовиками, він повернувся до Києва 7 березня 1924 року, де за ним було встановлено стеження чекістської агентури. Михайло Грушевський був обраний академіком Академії наук України (1924р.) та продовжував працювати професором історії в Київському університеті. В 1929 році його було обрано постійним членом Академії наук СРСР.

З початком репресій 1930-х років ученого заарештовують, всі його історичні секції в Академії наук були закриті або переформатовані, більшість його учнів та співробітників заарештовані. Михайла Грушевського мине така участь, його відпускають, але змушують переїхати до Москви на постійне місце проживання. Напівосліплый, хворий на діабет, академік Грушевський за цих жахливих умов продовжує творити. Він закінчує оформлення 10-го тому «Історії України-Руси» та працює над рукописом 11-го. Одночасно завершує 9-й том «Історії української літератури», пише статті з історії громадської думки XVIII ст. в Україні.

У Москві його ще раз заарештують і будуть вибивати свідчення, навіть погрожуючи розправою над донькою Катериною. Зрозумівши, що Грушевського легше вбити ніж посадити — роблять це по тихому. В 1934 році, коли Михайло Сергійович відпочивав у санаторії у Кисловодську, він несподівано захворів на карбункул, де йому зробить операцію місцевий лікар, який навіть не був хірургом, не допустивши навіть на прохання академіка його перевірених друзів медиків. Через три дні після операції професор помер від зараження крові.

29 листопада 1934р. академіка привезли до Києва де і поховали на Байковому кладовищі. «Співчутлива» влада взяла на свій рахунок церемонію та призначила сім'ї науковця персональну пенсію — 500 крб. на місяць.

Доля творчої спадщини Михайла Грушевського така ж складна, як і його власна доля. Тривалий час, фактично впродовж усього періоду існування радянської влади, можна було згадувати цього історика і культуролога лише в контексті критики, як «буржуазного націоналіста», а його історичну концепцію вважали позанауковою. На цю тему писалися монографії, захищалися дисертації. Про Грушевського-педагога питання взагалі ніколи не порушувалося.

І лише наприкінці 80-х років минулого століття, коли почалися відносна демократизація і лібералізація ідеологічного й наукового життя, ім'я Грушевського починає повертатися з небуття: спочатку згадками й посиланнями на нього, потім публікаціями, перевиданнями його творів. Особливої популярності постать і творчість Михайла Грушевського набули після відновлення незалежності України в 1991 р. Він стає символом боротьби за національну незалежність, його цитують, перевидують, за його підручниками тепер навчаються в школах.

Василь ВЕЛЬМОЖКО, краєзнавець, Одеса

Наближення Європи через «Літературний безвіз»

Чотирнадцять книжок авторства європейських письменників, відомих у своїх країнах, але мало представлених в Україні, в рамках проєкту «Літературний безвіз» за співфінансування програми «Креативна Європа» Європейського Союзу реалізувало видавництво «Апріорі».

Упродовж трьох років команда видавництва працювала над українськими перекладами знакових творів європейської літератури, написаних у період від 1669 до 1959 року. До проєкту увійшли книжки дев'ятих авторів із Данії, Норвегії, Швеції, Фінляндії, Німеччини, Італії, Іспанії та Польщі, зокрема твори п'ятих лауреатів Нобелівської премії з літератури. Усі ці видання вперше з'явилися українською мовою, інформують у видавництві. Разом вони формують своєрідний маршрут європейською історією – від Тридцятилітньої війни, Великої французької революції та поділів Речі Посполитої до Першої і Другої світових воєн.

Гасло проєкту – «Еволюція європейського суспільства через призму художньої літератури». Твори показують світ і людей в ньому з тієї чи іншої часової дистанції для автора.

Через приватні долі, родинні конфлікти, суспільні потрясіння й моральні випробування книжки показують, як змінювалися європейські спільноти, їхні цінності та уявлення про свободу, відповідальність і людську гідність.

Видання побачили світ у двох великих серіях видавництва – «Історичний роман» та «Magnum opus».

Йоганнес Енсен – «Втрачена земля. Льодовик» та «Норне-Гест. Похід кімврів» у перекладі Оксани Смерек. До двох видань увійшли чотири романи з циклу «Довга подорож» данського письменника Йоганнеса Енсена – лауреата Нобелівської премії з літератури 1944 року. Автор створює власну художню версію розвитку людства: від первісного світу та льодовикового періоду до мандрів легендарного скальда Норне-Геста і зіткнення кімврів із Римом.

Сігрід Унсет – «Крістін, донька Лавранса. Книга перша: Вінець», «Крістін, донька Лавранса. Газдиня» у перекладі Микити Никончука, «Крістін, донька Лавранса. Хрест» у перекладі Наталії Іліщук. Мону-ментальна трилогія норвезької письменниці, лавреатки Нобелівської премії 1928 року, відтворює життя середньовічної Норвегії через історію Крістін – від її юності й вибору кохання до шлюбу, материнства, втрат і духовного переосмислення прожи-

того. Це водночас родинна сага, психологічний роман і масштабна панорама епохи.

Сельма Лагерлеф – «Левеншельди. Перстень Левеншельдів. Шарлотта Левеншельд. Анна Сверд» у перекладі Олега Короля. До видання увійшла трилогія

рекладі Юрія Зуба. Історичний роман фінського письменника побудований як листи римлянина Марка Манілія. Намагаючись з'ясувати обставини смерті Ісуса та зрозуміти таємницю його царства, герой зустрічається з біблійними постатями й

ство й утрачене кохання, намагаючись розібратися у власному минулому, почутті провини та причинах давньої трагедії.

Луїджі Піранделло – «Старі й молоді» в перекладі Мар'яни Прокопович. Роман італійського письменника, лавреата Нобелі-

шведської письменниці, першої жінки – лавреатки Нобелівської премії з літератури. Історії кількох поколінь родини Левеншельдів поєднує таємничий перстень, який стає символом давньої провини, покарання та спокути. Події охоплюють період від початку XVIII до середини XIX століття.

Вісенте Бласко Ібаньес – «Чотири вершини Апокаліпсиса» в перекладі Олега Леська. Один із найвідоміших антивоєнних романів іспанського письменника розповідає про дві гілки однієї родини, які під час Першої світової війни опиняються по різні боки фронту. Образи чотирьох вершників – чуми, війни, голоду і смерті – допомагають авторові показати руйнівну силу війни та крихкість звичного світу.

Міка Валтарі – «Таїна царства» в пе-

ступово проходить шлях внутрішнього перетворення.

Ганс Якоб Крістоффель фон Гріммель-сгаузен – «Сімпліцій Сімплісісміус» у перекладі Володимира Кам'янця. Один із найважливіших німецьких романів XVII століття і визначний твір про Тридцятилітню війну. Його герой Сімпліцій переживає низку пригод, мандрів і випробувань у світі, спустошеному насильством. У межах проєкту твір уперше вийшов українською мовою в повному перекладі.

Аксель Сандемусе – «Минуле – то лиш сон» у перекладі Наталі Іваничук. Роман норвезького письменника поєднує психологічну прозу, любовну драму і детективну інтригу. На тлі початку німецької окупації герой повертається до спогадів про дитин-

вської премії 1934 року, переносить читачів на Сицилію 1890-х років. Економічна скрута, політична корупція, народні виступи й конфлікт поколінь оголюють розчарування суспільства, яке не отримало очікуваного оновлення після об'єднання Італії.

Владислав Реймонт – «Останній сейм Речі Посполитої», «Не впадай у відчай», «Інсурекція» в перекладі Олеса Герасима. Трилогія «Рік 1794» польського нобеліата Владислава Реймонта охоплює останній сейм Речі Посполитої, підготовку до повстання та перебіг інсурекції під проводом Тадеуша Костюшка. Автор показує драматичний момент втрати державності, суперечності між різними верствами суспільства і народження тривалої боротьби за незалежність.

оголошення

Повідомлення про намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел

Львівський державний університет внутрішніх справ, ідентифікаційний код ЄДРПОУ:08571995, юридична адреса: 79007, Львівська обл. Львівський р-н, м. Львів, вул. Городоцька,26; конт. тел. +38(032)-258-64-05, e-mail: vdzr@lvduvs.edu.ua

Майданчик №1: 79007, Львівська обл. Львівський р-н, м. Львів, вул. Городоцька,26

Майданчик №2: 79019, Львівська обл. Львівський р-н, м. Львів, вул. Замарстинівська,9

Майданчик №3: 79008, Львівська обл. Львівський р-н, м. Львів, вул. Кривоноса,1

Мета отримання дозволу на викиди: отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря для існуючого підприємства.

Планована діяльність не підлягає оцінці впливу на довкілля та прямо не передбачена вимогами ч. 2 та ч. 3 ст. 3 ЗУ «Про ОВД» та критеріїв визначення планованої діяльності, яка не підлягає оцінці впливу на довкілля, та критеріїв визначення розширень і змін діяльності та об'єктів, які не підлягають оцінці впливу на довкілля затверджених постановою КМУ від 13.03.2017 №1010

Підприємство здійснює діяльність відповідно до КВЕД 85.42 Вища освіта. Основні джерела утворення забруднюючих речовин:

Майданчик №1: вісім модулів нагріву, дві кухні-ідалні, два генератори. Відомості щодо видів та обсягів викидів забруднюючих речовин: азоту оксид-0,425 т/рік, оксиду вуглецю-1,234 т/рік, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок-0,0052 т/рік, сірки діоксид-0,028 т/рік, вуглеводні граничні C12-C19 - 0,026 т/рік, акролеїн- 0,00134 т/рік, парникові гази (метан, діоксид вуглецю, азоту (1) оксид [N2O]) – 69,99606 т/рік.

Майданчик №2: три газових котли та генератор. Відомості щодо видів та обсягів викидів забруднюючих речовин: азоту

оксид-0,166 т/рік, оксиду вуглецю-0,451 т/рік, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок-0,0026 т/рік, сірки діоксид-0,014 т/рік, вуглеводні граничні C12-C19 -0,013 т/рік, парникові гази (метан, діоксид вуглецю, азоту (1) оксид [N2O]) – 24,79976 т/рік.

Майданчик №3: шість модулів нагріву та генератор. Відомості щодо видів та обсягів викидів забруднюючих речовин: азоту оксид-0,1904 т/рік, оксиду вуглецю-0,5723 т/рік, сірки діоксид – 0,0027 т/рік, вуглеводні граничні C12-C19-0,0016 т/рік, парникові гази (метан, діоксид вуглецю, азоту (1) оксид [N2O]) –35,57871 т/рік.

Відповідно до Наказу Міністерства охорони навколишнього природного середовища України №448 від 27.06.2023 р. заходи щодо впровадження найкращих існуючих технологій виробництва та заходи щодо скорочення викидів не розроблялися, за ступенем впливу на забруднення атмосферного повітря об'єкт належить до третьої групи.

Пропозиції щодо дозволених обсягів викидів відповідають вимогам наказу Мінприроди від 27.06.2006 №309 та наказу Мінекоресурсів від 10.05.2002 №177

Як виявив розрахунок приземної концентрації забруднюючих речовин на існуючий стан, долі приземної концентрації по всіх забруднюючих речовинах на всіх розрахункових точках не перевищують ГДК (ОБРВ) атмосферного повітря.

Зауваження та пропозиції громадськості щодо дозволу на викиди можуть надсилатися протягом 30 календарних днів з дня публікації до Львівської обласної державної адміністрації/департаменту екології та природних ресурсів облдержадміністрації за адресами: 79008, м. Львів, пл. Андрія Парубія, 1 та 79026, м. Львів, вул. Стрийська, 98: тел. 238-73-83, e-mail: enviro@loda.gov.ua.

«Батьківщина» в парламенті – єдина не проголосувала за законопроекти про оподаткування посилок менше ніж 150 євро

Позиція партії «Батьківщина» чітка: оподаткування посилок до 150 євро створить додаткове фінансове навантаження на українців, зокрема військових, волонтерів та малозабезпечені родини. При цьому запровадження цього податку не забезпечить реальні потреби бюджету.

Так, податок на посилки вдарить по звичайних українцях. Особливо це відчують малозабезпечені родини, родини військових, волонтерів та людей, чії близькі перебувають за кордоном.

«Посилки – це не лише покупки для особистого споживання. Згідно зі статистикою за 2025 рік, 60% посилок мали військове призначення, майже 30% – для волонтерів, понад 20% – технічні призначення. 96% посилок були менше як 150 євро. Очікуваний ефект для бюджету не виправдовує додаткового навантаження на людей», – зазначив народний депутат України Михайло Цимбалюк.

Уряд планує отримати від оподаткування посилок приблизно у 10 мільярдів гривень на рік. Для порівняння: приблизно стільки ж витрачається в день на потреби оборони. Отже, очевидно, що недоцільно створювати додаткове фінансове навантаження на людей заради цього.

Уряд має професійніше вести переговори з Міжнародним валютним фондом та пропонувати реальні джерела наповнення бюджету, які не погіршуватимуть становище українців під час війни. Також варто залучати представників парламенту до переговорного процесу, а не просто змушувати парламентарів голосувати за певні законопроекти.

З Днем
захисників і захисниць
України!

Об'єктив "РАТУШ"

УСМІХНІТЬСЯ З НАМИ

Думаю, якби жінки були сильніші від чоловіків, то згвалтувань було б набагато більше!

Гроші не пахнуть.

Пахнуть чомусь ті, в кого їх нема.

Намагайтесь не конфліктувати зі страшними людьми, бо у випадку мордобойою їм втрачати нічого!

Грабіжник, який увірвався в банк, ледь вижив — місцеві бабусі подумали, що він хоче пройти без черги!

Мій дідो пройшов Другу світову війну. Знищував літаки. Був день, коли він знищив

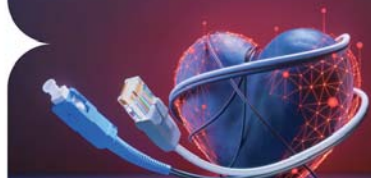
відразу вісім літаків. Разом з екіпажами. Реально — найгірший механік Люфтваффе.

А ви знали, що наші предки хворіли набагато рідше? Переважно, не більше одного разу.

Іноземці, які вивчають українську мову, правда вам важко втратити як це: книга вийшла, хмаринки плинуть, гриби пішли, дах поїхав, молоко втекло, вуха вянуть, слина побігла, мотор гавкнув, руки не дійшли.

реклама

БІТ
інтернет-провайдер
+38 067 673 80 90

Інтернет
Відеонагляд
Домофонія

Л Ї В І В С Ь К А Г А З Е Т А

РАТУША

Головний редактор МИКОЛА САВЕЛЬЄВ.
Заступник редактора ХРИСТИНА СЛЮСАРЧУК.
Відповідальний секретар НАТАЛІЯ ДУДКО.
Керівник комп'ютерного центру ЮРКО ЧОПІК.

Засновник та видавець: ПП "Газета Ратуша".
Ідентифікатор медіа R30-02934
Територія розповсюдження — Львівська область
Газета видається з 2 жовтня 1990 року.

Адреса редакції: 79008, м. Львів, вул. Винниченка, 8 (код 29)
Для листів: 79008, м. Львів, а/с № 2227
E-mail: ratusha2021@gmail.com, ratusha@ipm.lviv.ua
Тел.: реклама 066 202-47-15, 276-76-95, загальний 276-38-38, 276-76-92, бухгалтерія 276-55-67.
За достовірність реклами та оголошень відповідає рекламодавець (замовник). Матеріали під рубрикою "офіційно", "реклама", "на правах реклами", "оголошення", публікують на комерційній основі.
Редакція не завжди поділяє погляди, викладені у публікаціях.
У разі передруку посилання на "Ратушу" обов'язкове.
Газету надруковано в друкарні "Молода Галичина".
Загальний тираж — 25 000 прим.

Ми в інтернеті: www.ratusha.lviv.ua

Ми в інтернеті: www.ratusha.lviv.ua

Гороскоп

ОВЕН

Замість того, щоб сидіти склавши руки, почніть шукати додатковий заробіток. Пошуки можуть бути такі вдаль, що назавжди перевернуть ваше життя. Майте це на увазі й рішуче дійте.

ТЕЛЕЦЬ

Цей тиждень зажадає від вас дисципліни, точності й уважності. До своєї мети ви будете просуватися повільно, зате впевнено. Варто утриматися від нових домовленостей.

БЛИЗНЯТА

Вас чекають нові знайомства, які відіграють важливу роль у вашому житті. У фінансових питаннях вам також таланитиме. Ймовірно несподівані прибутки. У вихідні не сидіть удома, навіть якщо буде погана погода.

РАК

Навіть із незговорливими і складними людьми ви зможете знайти спільну мову. У родині у вас пануватиме мир і затишок. Постарайтесь вихідні провести разом із партнером десь далеко від рідного дому.

ЛЕВ

Ви зможете прораховувати ситуації на декілька ходів уперед і активно діяти. Проявіть гнучкість, приділіть більше уваги домашнім справам і стосункам із близькими людьми.

ДІВА

Час заробляти і витратити, вкладати гроші в добрі справи. Не впадайте у відчай, багатіє не той, хто економить і створює запас на чорний день, а той, хто вкладає, спонсорє. Все з часом повернеться з дивідендами.

ТЕРЕЗИ

Беріть активну участь у соціумі, житті друзів, розширюйте коло знайомих. Запорука успіху — високий рейтинг у суспільстві, дружньому оточенні. У вихідні більше уваги приділіть родичам.

СКОРПІОН

Ви будете мати заряд неймовірної бадьорості і зможете впоратися з будь-якими поставленими перед вами завданнями. Не варто проводити час даремно. Основна увага має бути спрямована на дім і сім'ю.

СТРІЛЕЦЬ

Заповідається активний період життя. Доведеться вирішувати питання і в особистому житті, і на роботі. Але ви з усім упораєтесь. Із грошима вам поталанить — дістанете премію «просто з неба».

КОЗЕРІГ

Робота вийде для вас на перший план. Вам доручать складне завдання, від виконання якого залежатиме ваше подальше професійне майбутнє. Так що постарайтесь його виконати на п'ять з плюсом.

ВОДОЛІЙ

Чекайте серйозних змін в особистому житті. Ті, у кого ще немає другої половинки, можуть познайомитися з нею саме в цей період. Якщо є можливість, візьміть невелику відпустку.

РИБИ

З радістю поспішайте на роботу, де вас зігріє сонце кар'єрного успіху. Робота творча, цікава, так що перспективи зростання дуже привабливі. Пройшовши гідно цей період, здобудете те, до чого йшли довгий час.